

Որակի հոչակագիր **Տնտեսական ակտիվության ցուցանիշ**

Ընդհանուր տեղեկատվություն վիճակագրական արտադրանքի մասին		
0.1	Անվանումը	Տնտեսական ակտիվության ցուցանիշ (ՏԱՅ)
0.2	Ոլորտը	Ազգային հաշիվներ, համախառն ներքին արդյունք
0.3	Պատասխանատու մարմինը, բաժինը, անձը և այլն	Արմստատ Մակրոտնտեսական ցուցանիշների և ազգային հաշիվների բաժին Բաժնի պետ Լուսյա Խաչատրյան, Հայաստանի Հանրապետություն, 0010, ք. Երևան, Հանրապետության պող., Կառավարական տուն 3 Հեռախոս՝ +374 11 52 39 96 Էլ. փոստ՝ lusya@armstat.am , info@armstat.am
0.4	Նպատակը և պատմությունը	Հայաստանի Հանրապետության վիճակագրական կոմիտեն, առաջնորդվելով Արժույթի միջազգային հիմնադրամի, Համաշխարհային բանկի և Եվրամիության (այդ թվում՝ Եվրոստատի) փորձագետների կողմից տրված խորհրդատվությամբ, սկսած 2011թ. հունվարից դադարեցրեց ՀՆԱ ամսական ցուցանիշի հաշվարկը: Դա պայմանավորված էր այն հանգամանքով, որ արդեն իսկ ԱՊՀ անդամ մի շարք երկրներ ևս (Ռուսաստան, Ուկրաինա, Ղազախստան, Մոլդովա) անցում էին կատարել ՀՆԱ-ի ամփոփման և հրապարակման Եվրամիության փորձառությանը և հրաժարվել էին ամսական (աճողական հենքով հավաքվող և հաշվառվող) ՀՆԱ-ի ամփոփման ԱՊՀ անդամ-երկրների համար ԱՊՀ հիմնադրման պահից սահմանված պրակտիկայից: Փոխարենը՝ որպես տնտեսությունը բնութագրող ամսական ամփոփ ցուցանիշ, Հայաստանում 2011թ. հունվարից հաշվարկվում և հրապարակվում է ՏԱՅ-ը՝ գուտ ամսվա կտրվածքով և ամսական պարբերականությամբ:
0.5	Օգտագործողները և կիրառումը	ՏԱՅ-ի վերաբերյալ տվյալներն ունեն օգտագործողների լայն շրջանակ: Հիմնական օգտագործողների թվում են երկրի տնտեսական քաղաքականության և տնտեսական կանխատեսման գործառույթներ իրականացնող պետական մարմինները, ինչպես նաև այլ պետական կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմիններ, հասարակական, գիտակրթական, ֆինանսավարկային կազմակերպությունները, գործարար միջավայրը, զանգվածային լրատվամիջոցները, միջազգային կազմակերպությունները և այլն՝ վերլուծությունների, մոդելավորման և կանխատեսումների նպատակներով:
0.6	Տեղեկությունների աղբյուրները	ՏԱՅ-ը հաշվարկվում է հիմնականում Արմստատի կողմից իրականացվող վիճակագրական դիտարկումների, ինչպես նաև վարչական ռեգիստրներից ստացվող դիսկրետ ամսական տվյալների

		<p>հիման վրա՝ կիրառելով նախորդ տարվա միջին տարեկան գները: Տնտեսական գործունեության տեսակների իրական ծավալի հաշվարկված ինդեքսներն ագրեգացվում են՝ հիմք ընդունելով նախորդ տարվա տարեկան ՀՆԱ-ում (առանց արտադրանքի զուտ հարկերի և ֆինանսական միջնորդության անուղղակիորեն չափվող ծառայությունների՝ ՖՄԱԶԾ) այդ գործունեության տեսակների ունեցած կշիռները:</p>
0.7	Տվյալների հավաքման իրավական լիազորությունը	Տվյալները հավաքվում են «Պաշտոնական վիճակագրության մասին» օրենքի և «Հնգամյա վիճակագրական ծրագրի» հիման վրա, ինչպես նաև ՀՀ վիճակագրության պետական խորհրդի 2016թ. հունիսի 20-ի «Վիճակագրական տվյալների հավաքման կարգը հաստատելու մասին» թիվ 05-Ն և «Տարեկան վիճակագրական ծրագիրը հաստատելու մասին» որոշումների հիման վրա:
0.8	Ռեապոնդենտների (ծանրաբեռնվածությունը)	Ռեապոնդենտների ուղղակի ծանրաբեռնվածությունն առկա չէ դրա բացակայության պատճառով:
1 Բովանդակություն		
1.1	Բովանդակության նկարագիրը	<p>SUS-ը երկրի տնտեսությունում արտադրանքի թողարկման իրական ծավալի փոփոխության ամսական ագրեգացված ցուցանիշ է: Ամսական SUS-ը բնութագրում է տնտեսությունում ապրանքների և ծառայությունների թողարկման ծավալների փոփոխությունը: Յուրաքանչյուր ամսվա համար այն իրենից ներկայացնում է ամբողջ տնտեսության համար մեկ ագրեգացված ցուցանիշ՝ ինդեքսի տեսքով:</p> <p>SUS-ի վերաբերյալ առկա են հետևյալ տվյալները՝</p> <ul style="list-style-type: none"> ա) SUS-ի շղթայակապ ինդեքսները նախորդող երկրորդ տարվա միջինի նկատմամբ բ) SUS-ը՝ նախորդ ամսվա նկատմամբ գ) SUS-ը՝ նախորդ տարվա նույն ամսվա նկատմամբ դ) SUS-ը՝ նախորդ տարվա նույն ժամանակաշրջանի նկատմամբ, աճողական
1.2	Վիճակագրական հասկացություններ	<p>SUS-ն ընդգրկում է Հայաստանի Հանրապետության ամբողջ տնտեսությունը և ամփոփում է ՏԳՏՀԴ-ի բաժինների մակարդակով տնտեսական գործունեության բոլոր տեսակները:</p> <p>Ընդգրկվում են ԱՀՀ-ում սահմանված բոլոր գործառնությունները: Կիրառելով նախորդ տարվա միջին տարեկան գները կազմվում են հաշվետու ամսվա SUS-ը նախորդ ամսվա նկատմամբ և նախորդ տարվա համապատասխան ամսվա նկատմամբ, ինչպես նաև ժամանակագրական շարքերի շղթայակապ ինդեքսները, որոնք հնարավորություն են տալիս հարաբերել ինչպես ցանկացած ամսվա ցուցանիշները, այնպես էլ ստանալ մեկից ավել ամիսների ցանկացած կտրվածքով ժամանակահատվածների հարաբերությունը բնութագրող ինդեքսներ:</p>

2. Ժամանակայնություն		
2.1	Հաշվետու ժամանակահատվածը	Ձուտ ամսվա տվյալների համար հաշվետու ժամանակահատվածը օրացուցային ամիսն է:
2.2	Հրապարակման ամսաթիվը	ՏԱՑ-ի ամսական նախնական գնահատականը հրապարակվում է հաշվետու ժամանակաշրջանին հաջորդող 25-րդ օրը, ամսական առաջին հրապարակումը՝ հաշվետու ժամանակաշրջանին հաջորդող 35/36-րդ օրը:
2.3	Ճշտապահություն	Տվյալները հրապարակվում են տարեկան ծրագրերի հրապարակման ժամանակացույցին համապատասխան և սահմանված ժամկետներից ուշացումներ չեն արձանագրվել:
2.4	Հաճախականությունը	Ձուտ ամիս՝ ամսական պարբերականությամբ:
3. Ճշգրտություն		
3.1	Ընդհանուր ճշգրտություն	ՏԱՑ-ը հաշվարկելիս տնտեսական գործունեության տեսակների իրական ծավալների ամսական ինդեքսները կշռվում են նախորդ տարվա տարեկան ՀՆԱ-ում (առանց արտադրանքի զուտ հարկերի և ՖՄԱԶԾ) այդ գործունեության տեսակների ունեցած կշիռներով, որոնք արդեն իսկ ընդգրկում են չդիտարկվող տնտեսության, այդ թվում նաև «ստվերային» տնտեսության (առանց անօրինական գործունեության) գնահատականները:
3.2	Անճշտության աղբյուրները	ՏԱՑ-ի տվյալների հնարավոր անճշտությունը կապված է տարբեր աղբյուրներից ստացվող ամսական դիսկրետ տվյալների անճշտության հետ:
3.3	Ճշգրտության չափումները/ չափելիությունը	Եռամսյակային կտրվածքով ՏԱՑ-ի միտումները համադրվում են եռամսյակային ազգային հաշիվների թողարկման ցուցանիշի միտումների հետ:
4. Համադրելիություն		
4.1	Ժամանակագրական համադրելիություն	Այն դեպքերում, երբ իրականացվում են մեթոդաբանական կամ այլ բնույթի փոփոխություններ (օրինակ, անցում ՏԳՏԴ-ի նոր խմբագրության, տարեկան ՀՆԱ-ի կառուցվածքի փոփոխություն և այլն) համապատասխան հրապարակումներում տրվում են այդ փոփոխությունների ծանոթագրությունները, ինչպես նաև ներկայացվում նախորդ տարիների համար հաշվարկված (վերանայված) շարքեր:
4.2	Համադրելիությունն այլ վիճակագրության հետ	Այլ վիճակագրության հետ համադրելիություն առկա չէ:
4.3	Նախնական և վերջնական վիճակագրության միջև փոխկապվածությունը	ՏԱՑ-ի ամբողջական գնահատականները վերանայվում են համաձայն տարեկան ՀՆԱ-ի վերանայման ժամանակացույցի՝ յուրաքանչյուր տարին մեկ անգամ: Վերանայման հիմքը տարեկան ՀՆԱ-ի ցուցանիշների կշիռների փոփոխությունն է: Հաշվի առնելով, որ տարեկան ՀՆԱ-ի առաջին գնահատականները առկա են լինում տարվա ավարտից հետո 51/53-րդ օրը, իսկ արդեն սկսած 2013թ.-ից՝ 65/67-րդ օրը, ապա ընթացիկ տարվա առաջին երեք ամիսների համար ՏԱՑ-ը հաշվարկվում է՝ հիմնվելով նախանցած տարվա (հաշվետու տվյալներով գնահատված տարվա) ՀՆԱ-ի

		կշիռների վրա, որոնք հետագայում վերանայվում են նախորդ տարվա ՀՆԱ-ի կշիռներով, երբ այդ վերանայված գնահատականները հասանելի են լինում մայիսի 5-ին:
5. Մատչելիություն		
5.1	Տարածման ձևաչափ	<p>Հրապարակումներ «Հայաստանի Հանրապետության սոցիալ-տնտեսական վիճակը բնութագրող տվյալները հիմնական մակրոտնտեսական ցուցանիշների վերաբերյալ» (հայերեն, ռուսերեն, անգլերեն)</p> <p>Ամսական հրապարակումներ «Հայաստանի Հանրապետության սոցիալ-տնտեսական վիճակը» տեղեկատվական ամսական զեկույց (հայերեն և ռուսերեն):</p> <p>Տվյալների բազաներ http://armstatbank.am/pxweb/hy/ArmStatBank/?rxid=602c2fcf-531f-4ed9-b9ad-42a1c546a1b6</p> <p>Ինտերնետային հասցե Հրապարակումների էլեկտրոնային տարբերակները հասանելի են հայերեն (ամբողջական), ռուսերեն և անգլերեն, հետևյալ հասցեով.http://www.armstat.am Տվյալների բազայի Ազգային հաշիվների բաժնում http://www.armstat.am/am/?nid=263</p>
5.2	Հիմնական նյութերը. Պահպանումն ու կիրառելիությունը	SUՑ-ի վերաբերյալ տեղեկատվությունը հիմնականում ներկայացվում է աղյուսակների տեսքով և պահպանվում էլեկտրոնային ձևաչափով :
5.3	Փաստաթղթավորումը	Ցուցանիշի վերաբերյալ մեթոդաբանական պարզաբանումներն առաջին անգամ հրապարակվել են Արմստատի 25.01.2011թ. «Տարվա ընթացքում ընթացիկ մակրոտնտեսական ցուցանիշների հավաքման, ամփոփման և հրապարակման աճողական մեթոդից դիսկրետ (զուտ ամսական) մեթոդին անցման մասին» մամուլի հաղորդագրությունում՝ http://www.armstat.am/file/doc/99462508.pdf , «Հայաստանի Հանրապետության սոցիալ-տնտեսական վիճակը 2011 թվականի հունվարին» տեղեկատվական ամսական զեկույցում SUՑ-ի առաջին հրապարակման հետ միաժամանակ (28 փետրվարի 2011թ.)՝ http://www.armstat.am/file/article/sv_01_11a_111.pdf , ինչպես նաև հրապարակվում է «Հայաստանի Հանրապետության սոցիալ-տնտեսական վիճակը» տեղեկատվական ամսական զեկույցի եռամսյակային հրապարակումների մեթոդաբանական պարզաբանումներում:
5.4	Այլ տեղեկատվություն	Այլ տեղեկատվություն առկա չէ:
6. Լրացուցիչ փաստաթղթավորում		
6.1		Առկա է տեղեկատվություն Ընդհանուր վիճակագրական բիզնես-գործընթացի մոդելի համաձայն հետևյալ հասցեով՝ https://www.armstat.am/am/?nid=672 :

